

بسمه تعالی

معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

دارایی باف

گروه شغلی
صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷۳۱۸-۷۵-۰۱۶-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۳/۱۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۷۳۱۸-۷۵-۰۱۶-۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت) :

-سیدعلی موسوی

-رامک فرح ابادی

-ارژنگ بهادری

-فاطمه عرفانی

-صدیقه رضاخواه

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:

- دفتر طرح و برنامه های درسی

-

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-کمیته تخصصی صنایع دستی (بافت) دفتر طرح و برنامه های درسی

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

شایستگی تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	فاطمه عرفانی	لیسانس	صنایع دستی	سازمان صنایع دستی	۲۴ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۲	صدیقه رضاخواه	لیسانس	شیمی	مسئول گروه صنایع دستی و هنر	۲۳ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۳	خورشید ولی شریف آباد	دیپلم	صنایع دستی	سازمان صنایع دستی	۲۴ سال	تلفن ثابت : تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
دارایی باف	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
دارایی باف از گروه صنایع دستی وابسته به نساجی سنتی که شامل وظایفی از قبیل: رنگرزی الیاف، چله دوانی، طراحی چله، نصب چله و بافت آن بوده و با مشاغل رنگرزی و بافت پارچه در ارتباط می باشد.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۱۵ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۴۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۷۵ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵٪
- عملی :	۶۵٪
- اخلاق حرفه ای :	۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
لیسانس صنایع دستی با ۲ سال سابقه کار فوق دیپلم صنایع دستی با ۴ سال سابقه کار دیپلم با ۸ سال سابقه کار	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

بافت نوعی پارچه دستباف که الیاف تار (چله)، پود و یا هر دو قبل از بافت رنگریزی شده باشند (با استفاده از تکنیک تکنیک گره زدن الیاف و رنگریزی آن در چند مرحله قبل از چله کشی و بافت)

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

IKAT Weaving

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

- نساجی سنتی

- چادرشب بافی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	رنگری الیاف (بیچون)
۲	چله دوانی (کاردوانی)
۳	طراحی دارایی تار، پود و دوگانه
۴	نصب دارایی بر روی دستگاه نساجی
۵	بافت دارایی
۶	جدا کردن دارایی از دستگاه
۷	رفع معایب و روش نگهداری
۸	بسته بندی ، بازاریابی و فروش محصولات

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : رنگرزی الیاف (پیچون)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۹	۱۵	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
پاتیل رنگ های الوان اجاق دستگاه دار بند لاستیک بریده شده ریسمان				دانش :
			۱	-شناخت رنگ ها و تجسم تداخل آنها
			۱	- مفهوم استفاده از لاستیک های بریده شده در گره زدن تار
			۱	-مفهوم گره زدن تارها در چند مرحله رنگ گذاری
			۱	-تجسم نقوش در حین رنگرزی
				مهارت :
		۱		- برش لاستیک ها به طول و عرض مورد نیاز
		۴		- نحوه گره زدن تارها
		۴		- محل نصب لاستیک ها
		۱		- رنگ گذاری اول
		۱		-خشک کردن رنگ ها در هر مرحله
		۳		-رنگ گذاری مراحل دوم و سوم و.....
	۱		-شستشوی خنهایی	
			نگرش :	
			- حفظ نقوش اصیل دارایی بافی	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب	
			- توجهات زیست محیطی :	
			عدم دور ریز ضایعات ابریشم	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : چله دوانی (کاردوانی)
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه چله دوانی دوک های نخ ابریشم				دانش : - روش محاسبه مقدار الیاف ابریشم جهت چله دوانی - روش محاسبه تعداد تارهای مورد نیاز - -
			۲	
			۲	
				مهارت : - چله دوانی بر روی دستگاه چله کشی - یکسان نمودن کشش چله ها - از بین بردن پیچیدگیهای چله و یکنواخت نمودن آنها -
		۴		
		۲		
		۲		
	نگرش : - حفظ اصالت بافت دارایی -			
	ایمنی و بهداشت : - استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب -			
	توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز ضایعات ابریشم -			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۹	۱۱	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
نمونه هایی دارایی عکس و پوستر و کتاب آب رنگ کاغذ				دانش :
			۲	- مفهوم نقوش دارایی یا ایکات در ایران و دنیا
			۱	- مفهوم نقوش دارایی تار
			۱	- مفهوم نقوش دارایی پود
			۲	- مفهوم دارایی دو سامانه
			۲	- چگونگی استفاده از نشست رنگ در تار و پود در حین بافت
				مهارت :
		۳		- طراحی و چگونگی پیاده نمودن رنگ برای ایکات تار
		۳		- طراحی و چگونگی پیاده نمودن رنگ برای ایکات پود
		۵		- طراحی و چگونگی پیاده نمودن رنگ برای ایکات دو گانه
				-
				نگرش :
			- حفظ نقوش اصیل دارایی بافی	
			-	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			- عدم دور ریز ضایعات ابریشم	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۱۱	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه نساجی سنتی				دانش :
			۳	-دستگاه نساجی سنتی
			۲	- نحوه سوار کردن چله بر روی دستگاه به طوری که نقوش حداقل جابجایی را داشته باشند
				-
				مهارت :
		۳		- نصب چله رنگ شده بر روی دستگاه نساجی
		۲		- یکسان نمودن کشش نخ ها و تنظیم نقوش
		۳		- رد کردن نخ های تار از شاخه با حفظ تراکم
		۳		-رد کردن تارها از میل میلک ها
				نگرش :
				- حفظ نقوش اصیل دارایی بافی
				-
				ایمنی و بهداشت :
			- استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-عدم دور ریز ضایعات ابریشم	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : بافت دارایی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۱۰	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دستگاه دارایی بافی ماکو ماسوره صمغ زردآلو الیاف ابریشم پور				دانش :
			۱	- مفهوم بافت ایکات تار
			۱	- مفهوم بافت ایکات پود
			۱	- مفهوم بافت ایکات دو گانه
			۱	- نحوه پدال زدن
			۱	- نحوه ماکو پرانی
			۱	- نحوه اتصال تارهای گسسته
				مهارت :
		۱		- ماسوره پیچی ساده در ایکات تار
		۱		- ماسوره پیچی مخصوص در ایکات پود
		۲		- ماسوره پیچی مخصوص در ایکات دو گانه
		۱		- پدال زدن
		۱		- ماکوپرانی
		۱		- ماسوره پر کردن صحیح
		۱		- اتصال نخ های گسسته
		۱		- کنترل عرض دارایی در هنگام بافت
		۱		-نورد پیچی
			نگرش :	
			- حفظ نقوش اصیل دارایی بافی	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			-عدم دور ریز ضایعات ابریشم	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : جدا کردن دارایی از دستگاه
	جمع	عملی	نظری	
	۷	۴	۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
فیچی متر سوزن میزکار چرخ خیاطی				دانش : - ابعاد قواره های مرسوم در دارایی - نحوه جداسازی دارایی از دستگاه - مفهوم برش قواره های دارایی -
			۱	مهارت : - چگونگی جدا نمودن دارایی از نورد - قواره کردن دارایی به ابعاد مورد نظر - لبه دوزی و ریشه کردن -
			۱	
			۱	
				نگرش : - حفظ نقوش اصیل دارایی بافی -
		۱		
		۲		
		۱		ایمنی و بهداشت : - استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب -
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز ضایعات ابریشم -

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۱	۶	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			رفع معایب و روش نگهداری
فندک صمغ درخت زردآلو سوزن نخ میزکار اطو مواد اهار				دانش :
			۱	- شناخت معایب دارایی
			۱	- شناخت ابزار رفع معایب
			۱	- نحوه رفع عیوب در ضمن بافت
			۱	- نحوه رفع عیوب پس از بافت
			۱	- نحوه نگهداری صحیح و شستشو و ثبات رنگ
				مهارت :
		۱		- اتصال و مرمت تار و پود های کشیده شده
		۱		- کز دادن و از بین بردن سرخ های رها
		۱		- تمیز کاری لبه ها
		۲		- شستشو با حفظ ثبات رنگ
		۱		- اطو و آهار زدن
				نگرش :
			- حفظ نقوش اصیل دارایی بافی	
			-	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از مکان، نور و تهویه مناسب	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			- عدم دور ریز ضایعات ابریشم	
			-	

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : بسته بندی ، بازاریابی و فروش محصولات
	نظری	عملی	جمع	
	۵	۱۰	۱۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
متون آموزشی کامپیوتر فیلم عکس و پوستر				دانش : - نحوه ارتباطات و عرضه محصول به بازار - تبلیغات میدانی و اینترنتی - بررسی نیاز بازار و ارائه محصول -
			۲	
			۱/۵	
			۱/۵	
		۳		مهارت : - قدرت بیان و نحوه کاربرد الفاظ صحیح - بسته بندی شکیل و مناسب محصول - انتخاب مکان های خاص جهت ارائه محصولات -
		۴		
		۳		
				نگرش : - بازاریابی برای کسانی که شغل بافت را انتخاب کرده اند و بدینوسیله امرار معاش می نمایند از اصول کار به حساب می آید
			ایمنی و بهداشت : - -	
			توجهات زیست محیطی : - -	

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دستگاه چله دوانی	چوبی یا فلزی	۳ عدد	
۲	ماکو	چوبی	۳۰ عدد	
۳	ماسوره	کوچک و بزرگ	۵۰ عدد	
۴	اجاق	معمولی	۲ عدد	
۵	دستگاه داربند	چوبی یا فلزی	۳ عدد	
۶	پاتیل رنگرزی	مسی	۲ عدد	
۷	دستگاه نساجی سنتی	چوبی یا فلزی	۵ عدد	
۸	فندک	آشپزخانه (جهت کز دادن الیاف اضافی)	۵ عدد	
۹	کامپیوتر	ست کامل	۲ عدد	

توجه:

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	الیاف ابریشم	الوان از همه رنگ	۱۰ کیلو از هر رنگ	
۲	کاغذ	A۴	۱ بسته	
۳	آب رنگ	از همه رنگ	۱ بسته	
۴	رنگهای مخصوص رنگ کردن دارایی	از همه رنگ	۱ کیلو از هر رنگ	
۵	ریسمان	سفید	۰/۵ کیلو	
۶	لاستیک تیوپ بریده شده	تیوپ دوچرخه	۲ کیلو	
۷	صمغ	درخت زردآلو	۳۰۰ گرم	
۸	مواد آهار	نشاسته	۱ کیلو	

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قیچی	معمولی	۵ عدد	
۲	متر	خیاطی یا صنعتی	۵ عدد	
۳	سوزن	معمولی	۵ عدد	
۴	میز کار	معمولی	۵ عدد	
۵	چرخ خیاطی	دستی یا صنعتی	۳ عدد	
۶	اطو	بخار	۵ عدد	

توجه:

- ابزار به اوزان هر سه نفر محاسبه شود.

- منابع و نرم افزارهای آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	صنایع دستی ایران در یک نگاه	حسین یاوری فاطمه عرفانی	-	۹۲	تهران	سیمای دانش

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	سایت هایی با نام Ikat یا دارایی بافی در گوگل